

İpucu Peşinde!

Polisler, herhangi bir olayı çözmek için ipuçlarına gereksinim duyarlar. Bu nedenle bir olayın yaşandığı bir yerin çevresine güvenlik şeridi çekerler. Bunu, insanların bu bölgeye girmesini engellemek için yaparlar. Böylece ipuçlarının kaybolmasını önlemeye çalışırlar. Çünkü olay yerinde bulunan ipuçları olayın çözülmesine ve suçluların bulunmasına büyük katkı sağlar. Parmak izi, dudak izi, ayak izi, saç teli, tükürük ya da ter kalıntısı gibi pek çok şey ipucu sağlayabilir. Olay yerlerinde görev yapan araştırmacılar tüm bunları toplayıp incelerler. Çeşitli gözlemler ve karşılaştırmalar yaparlar. İncelemelerini yaparken biyoloji, kimya, fizik, psikoloji gibi pek çok farklı alandaki uzman kişilerden de yardım alırlar. İncelemeleri sonucunda bir olayın nasıl ve ne zaman gerçekleştiğini saptayabilirler. Şüpheliler hakkında da önemli bilgiler elde ederler. Gelin bir olay yerinde bulunan bazı ipuçlarının nasıl incelendiğini birlikte keşfedelim!

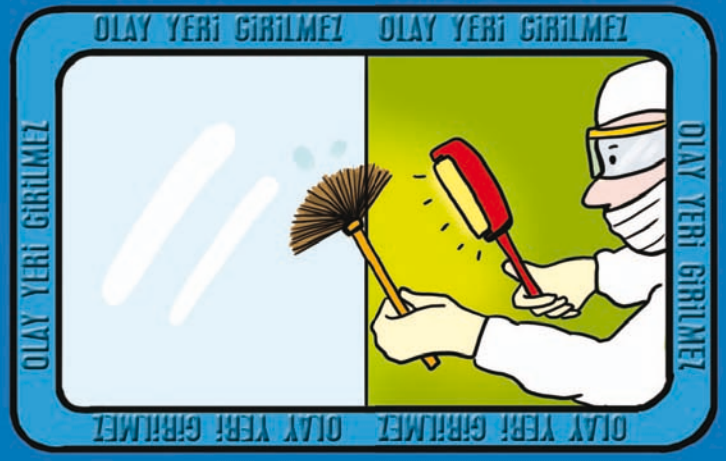

Saç Teli, Tükürük, Ter...

Vücudumuzdaki her hücrede DNA adı verilen genetik madde bulunur. Bu genetik madde neredeyse tüm hücrelerimizde aynıdır. Üstelik tek yumurta ikizleri dışında her insanın DNA'sı farklıdır. Bu yüzden saç teli, tükürük, ter gibi biyolojik kalıntılardan elde edilen DNA, şüphelilerden alınan DNA örnekleriyle karşılaştırılır. Eğer bulunan DNA bir şüphelininkiyle aynıysa bu bilgi kanıt olarak kullanılır.

Olay yerinde bulunan bir giysi üzerindeki saç teli incelenmek amacıyla alınıyor.

Camdaki parmak izi özel bir toz ve ışık sayesinde gözle görülebilir hale geliyor.

Tıpkı parmak izleri gibi dudak üzerindeki çizgiler de her insanda farklıdır! Dudak ya da diş izleri de suçluların yakalanmasında kullanılabilecek ipuçlarındandır.

İzlere Dikkat!

Bir şeye dokunduğumuzda, bir şeyler içtiğimizde, bir cama ya da duvara yaslandığımızda hatta yalnızca yürüdüğümüzde bile arkamızda iz bırakırız. Elbette suçlular da olay yerinde bazı izler bırakır ve tüm bu izler araştırmacılara önemli bilgiler sağlar.

Kimsenin parmak izi bir başkasınıninkiyle aynı değildir. Hatta tek yumurta ikizlerinin bile! Bu nedenle olay yerinde bulunan parmak izleri suçluların ortaya çıkarılması açısından çok önemlidir. Bazı parmak izleri gözle görülebilir. Eline mürekkep ya da başka bir sıvı bulaşmış bir kişinin nesnelere dokunduğunda bıraktığı izler ilk bakışta fark edilebilir. Ayrıca sabun, macun gibi yumuşak maddeler üzerindeki ve tozlu yüzeylerdeki parmak izleri de kolayca görülebilir. Parmaklarımızdaki ter de dokunduğumuz yüzeylerde iz bırakmamıza neden olur. Bu parmak izleri gözle görülemez. Bazı kimyasal maddeler ve özel tozlar sayesinde gözle görülür hale getirilirler. Kumaş, kâğıt gibi yüzeylerdeki parmak izlerini gözle görebilmek için de genellikle kimyasal maddelerden yararlanılır. Elde edilen parmak izlerinin fotoğrafı çekilir ya da izler saydam bantlara aktarılır. Daha sonra da şüphelilerin parmak izleriyle karşılaştırılır.

Ayak ve ayakkabı izleri izi bırakan kişinin boyu, kilosu ve yürüyüş şekli hakkında ipuçları verir. Örneğin izler arasındaki uzaklık fazlaysa o kişinin koştuğu anlaşılabılır. Adımlar birbirine çok yakınsa kişinin ağır bir nesne taşıdığı tahmin edilebilir. Bir ayak izinin uzunluğu ya da derinliği incelenerek o izi bırakan kişinin fiziksel özellikleri hakkında bilgi elde edilebilir. Örneğin uzun boylu ve kilolu bir kişi derin ayak izleri bırakır. Ayrıca izler giyilen ayakkabıya göre de değişir. Topuklu bir ayakkabının bıraktığı izler, bir spor ayakkabı ya da bir botun bıraktığı izlerden farklıdır. Eski bir ayakkabının iziyle yeni bir ayakkabının izi de aynı olmaz. Tüm bu bilgiler olay yerinde ayak ve ayakkabı izi bulan araştırmacıların suçluları belirlemelerine yardımcı olur.

Olay yerinde bulunan her ipucu yanına bir sayı tabelası koyularak numaralandırılır.

Küçük Bir Kâğıt Parçası Bile Önemli

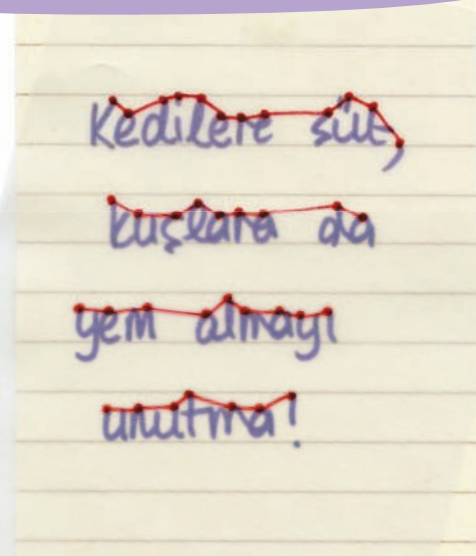
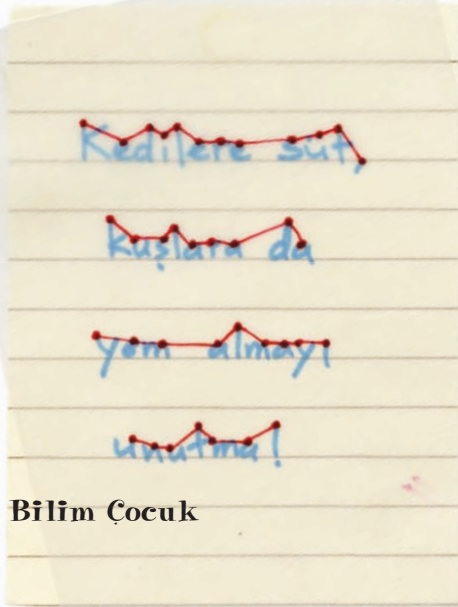
Bazen olay yerinde bulunan bir kâğıt parçası suçlunun ortaya çıkarılmasına yardımcı olabilir. Kâğıttaki yazının olayla ilgili olduğu düşünülürse kâğıt ve yazı incelemeye alınır. El yazısı uzmanları bir yazıda harflerin şekilleri, yazının eğimi, kalemin kâğıda ne kadar bastırıldığı gibi farklı özellikleri inceler. Bu incelemelerle bir yazının kime ait olduğu ya da olmadığı ortaya çıkarılabilir.

Yazının nasıl bir kalemle yazıldığı da incelenir. Yazıda mürekkepli kalem kullanılmışsa önce özel yöntemler kullanılarak mürekkep kâğıt üzerinden ayrılır. Daha sonra da mürekkep incelenir ve kullanılan kalem hakkında bilgi edinilir.

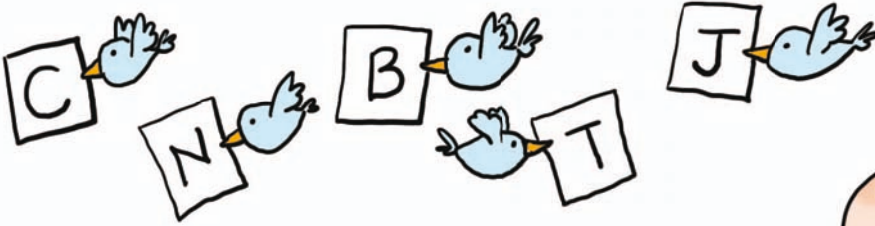
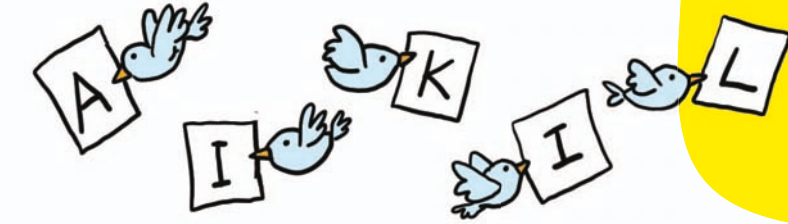
El yazısı incelemelerinde çeşitli yöntemler kullanılır. Bu yöntemlerin birinde harflerin belirli yerlerine noktalar koyulur. Bu yerler harflerin en üstü ya da en altı olabileceği gibi harfler arasındaki boşluklar da olabilir. Daha sonra bu noktalar birleştirilir ve oluşan zikzaklar şüphelilerin yazılarındaki zikzaklarla karşılaştırılır. Bir başka yöntemdeyse harflerin eğimine göre çizilen çizgiler değerlendirilir.

Aşağıda iki ayrı kişinin yazıları harflerin en üstte kalan yerlerine nokta koyularak incelenmiş. Siz de kendi yazılarınız için benzer şekilde incelemeler yapabilirsiniz. Ortaya çıkan zikzaklı çizgileri birbiriyle karşılaştırabilirsiniz.

Şifreli Yazılar da Olabilir!

Bazen olay yerinde ilk bakışta anlam verilemeyen sözcük, şekil, sayı ya da işaretlerden oluşan bir yazı bulunabilir. Bu şifreli bir yazı olabilir. Şifreleme çeşitli yöntemlerle yapılabilir. En basitleri sözcüklerdeki harflerin yerlerinin belirli bir kurala göre değiştirilmesi, sözcüklerdeki harflerin arasına rastgele harfler yerleştirilmesi, harflerin sembol ya da sayılarla eşleştirilmesidir. Bazı şifrelerin çözülmesi için çok sayıda deneme ve olasılık hesabı yapılması gerekebilir.

Burada şifreli bir yazı var.
Bakalım çözebilecek misiniz?
Yanıt 55. sayfada

İNANINİDERABİTKARTİRANAHTAGLİM

Yukarıda ne yazdığını tahmin edebilir misiniz? Bu, sarmal şifreyle yazılmış bir cümle. Bu şifrenin çözülmesi için harflerin satır ve sütunlardan oluşan bir tabloya bir sarmal oluşturacak şekilde yerleştirilmesi gerekir. Bu şifreli cümle 30 harften oluşuyor. Bu nedenle 6 x 5'lik bir tabloya tam olarak yerleşebiliyor ve ortaya aşağıdaki gibi bir tablo çıkıyor. Şimdi satırları sırasıyla okuyun ve şifrelenmiş cümlelerin ne olduğunu görün!

A	N	A	H	T	A
R	I	D	E	R	G
İ	N	İ	N	A	L
T	İ	N	A	B	İ
R	A	K	T	İ	M

Visual Photos

Olay yerinde bulunan toprak, toz ya da lekeler de olay ve suçlu hakkında ipucu verebilir. Bu amaçla zeminden, ayakkabılardan, giysilerden, araba tekerleklerinden ve pek çok başka nesneden örnekler toplanır.

Kübra Sıvışoğlu
Çizim: Pınar Büyükgöral